

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΑΛΗΡΩΤΕΑ

• Έν Ελλάδι... Δρ. ν. 3.—

• Έν τῇ ἀλλοδαπῇ » » 3,50

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ

Λεπτῶν... 45

264—Γραφεῖον ὁδ. Ἑρμοῦ—264

Ἀρχαῖος διδάσκαλος εἶπεν ἡμέραν τινα εἰς κληρικὸν ὅστις ἤλθε νὰ ἐξετάσῃ τὸ σχολεῖόν του, «πιστεύω ὅτι τὰ παιδιὰ γινώσκουσι τὴν κατήχησιν λέξιν πρὸς λέξιν» ἀλλὰ τὴν ἐννοοῦσι; τοῦτο εἶναι τὸ ζήτημα», εἶπεν ὁ κληρικός.

Ὁ διδάσκαλος ἐκλινε τὴν κεφαλὴν εὐσεβάστως, καὶ ἤρχισεν ἡ ἐξέτασις. Μικρὸς παῖς ἐπανέλαβε τὴν πέμπτην ἐντολήν.—«Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.»—καὶ ἐρωτήθη νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Ἀντὶ νὰ πράξῃ τοῦτο, ὁ μικρὸς ἐρυθριάσας ἱκανῶς, εἶπε σχεδὸν ψυθιρίζων: Χθές, κύριε, ὠδήγησα τινὰς παραδόξους ξένους εἰς τὸ βουνόν. Οἱ λίθοι κατέκοψαν τοὺς πόδας μου, καὶ οἱ ξένοι εἶδον αὐτοὺς αἰμάσσοντας, καὶ ἔδωκαν ὀλίγα χρήματα διὰ νὰ ἀγοράσω ὑποδήματα. Τὰ ἔδωκα εἰς τὴν μητέρα μου, διότι καὶ αὕτῃ δὲν εἶχεν ὑποδήματα, καὶ ἐνόμισα ὅτι ἡδυνάμην νὰ βαίνω γυμνόπους ἐγὼ παρὰ αὐτῇ. Ὁ κληρικὸς ἐφάνη λίαν εὐχαριστηθεὶς καὶ ὁ γηραιὸς διδάσκαλος ἡρέμα παρετήρησεν: ὁ Θεὸς δίδει ἡμῖν τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν Αὐτοῦ.

Η ΕΜΜΑ ΛΙΣΣΑΥ.

ΔΙΗΓΗΜΑ

Περιγράφον τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν Ἰουδαίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

(Συνέχεια Ἰδε ἀριθ. 17)

Ὁ Ἐλιέξερ Λίσσαυ ἀπέδειξε διὰ τὸ θετὸν αὐτοῦ τέκνον βχθμόν τρυφερότητος ἀσυνήθῃ ὅλως εἰς τὴν ἐρχεῖν αὐτοῦ φύσιν, καὶ καθεκάστην αὐξάνουσαν,

ἐωσοῦ ἢ πρὸς τὴν Ἑμμαν στοργὴν αὐτοῦ κατέστη τὸ κυριεῦον πάθος ἐν διανοίᾳ αἰετοπε διατελοῦσα εἰς βίαια ἔπακρα. Ὁ τρόπος τῆς ἀνατροφῆς αὐτῆς, ὅταν θὰ ἤρχετο ὁ καιρὸς νὰ λάβῃ τοιαύτην, κατέχευε τὴν σταθεράν αὐτοῦ προσοχὴν καὶ ἀφού ἐσκέφθη καὶ ἀπέρριψε πολλὰ σχέδια, ἐπὶ τέλους ἐσχημάτισε, καὶ διέγραψεν ἐν ὑπομνήματι, ἰδιαιτέρον σύστημα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Αἱ Ἰουδαῖαι γυναῖκες τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν ἐξαίρεσις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀννης, σχεδὸν καθολικηρίαν ἀπαίδευται καὶ περὶ ἡλθεν εἰς ἐντελὴ ἐξευτελισμόν. Ἡ Βιολέττα καὶ ἡ Ἰουλία, προεπεφάσισεν οὗτος, δὲν ἔπρεπε νὰ λάβωσι τὴν διεύθυνσιν τῆς μαρφώσεως τῆς διανοίας τῆς εὐνοουμένης του, ἥτις, εἶδει νὰ ὑπερβῇ πᾶσαν γυναῖκα τῶν ἡμερῶν τῆς κατὰ τὰς διανοητικὰς δυνάμεις, καὶ νὰ καταστή ἀνωτέρα κατὰ πολὺ τῆς ἐξυμνουμένης μητρὸς τῆς.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ὑπῆρχον σχολεῖα θηλέων παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις νὰ ἐμπιστευθῇ τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τοῖς χριστιανοῖς· οὐδὲ καὶ τὴν ἰδέαν συνελάμβανε, διότι οὐ μόνον ἐμίσει αὐτοὺς, ἀλλ' ἐπεθύμει ὅπως αὕτη, εἰ δυνατόν, διατελέσῃ ἐν ἀγνοίᾳ καὶ αὐτῇ τῆς ὑπάρξεώς των ἐωσοῦ ὁ χρόνος στερεώσῃ καὶ κρατύνη τὰς θρησκευτικὰς αὐτῆς ἀρχὰς ἐν τῇ Ἰουδαϊκῇ τελετουργικῇ. Ἀπεφάσισεν ὅθεν νὰ γίνῃ αὐτὸς ὁ καθημερινὸς αὐτῆς διδάσκαλος καὶ φύλαξ τῶν ἀναπτυσσομένων λογισμῶν τῆς· οὕτω δὲ θὰ εἶχε πάντοτε παρ' αὐτῷ πλάσμα τοῦ ὁποίου ἡ διάνοια, διαπλασθεῖσα παρ' αὐτοῦ, θ' ἀντήμοιβε τὰς προσπάθειάς του δι' ὑπακοῆς, εὐγνώμονος σεβασμοῦ καὶ ταπότητος αἰσθημάτων. Τοιαύτη ἦτο ἡ φαντασιώδης θεωρία τοῦ Ἐλιέξερ Λίσσαυ, τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ὁποίας αἱ ἐπόμεναι σελίδες θέλουσι πληρέστατα διαγράψαι.

Κατὰ τὸ ὑποδειχθὲν σύστημα ἡ Ἑμμαν ἐδιδάχθη ν' ἀναγινώσκῃ ἐλευθέρως τὴν ἀγγλικὴν ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς, ἀλλὰ ἐν τοσοῦτῳ μικρῇ ἡλικίᾳ ὥστε ἡ μνήμη αὐτῆς, καίτοι λίαν στεγανή, δὲν ἠδύνατο ἐν ὥρι-

μωτέρα ηλικία νὰ ἐπαυθῇ εἰς αὐτήν. Ἡ Ἰουλίᾳ ὑπερείχε εἰς πᾶν εἶδος χειρὸς τέχνηματος, εἴτε χρησίμου εἴτε πρὸς ἄπλην διακόσμησιν, καὶ ἐδίδασκε καθ' ἑκάστην τὴν ἀνεψίαν τῆς· πρῶτα γὰρ τε καὶ ἐσπέραν ἡ Ἑμμα τακτικῶς ὠδηγεῖτο εἰς τὰ δωματία τῆς Αἰῖλας, ὅπως ἡ γηραιά εὐσεβὴς γυμνάσῃ αὐτὴν ἐν τῇ καθημερινῇ συνηθείᾳ τῆς λοῦσεως καὶ προσευχῆς, κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν τύπον. Ἡ προκεχωρηκυῖα ηλικία τῆς Αἰῖλας καὶ ἡ ἐπιβάλλουσα σοβαρότης τῶν λόγων αὐτῆς ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις, σὺν τῇ σημαντικότητι τοῦ ἀντικειμένου, ἐπενήργουν σοβαρῶς ἐπὶ τοῦ νοῦς τῆς Ἑmmas, καὶ ἐπλήρουν τὴν νεαρὰν αὐτῆς καρδίαν σεβασμοῦ καὶ φόβου πρὸς τε τὸ Ὑψίστον καὶ τὸ σχεδὸν μὴ γήινον ὃν ὅπερ τοσοῦτον ἀκριβῶς καὶ πιστῶς τὴν ἐδίδασκεν. Ὅτε δὲν εἶχε ταυτίαν ἐνασχόλησιν ἡ Ἑμμα ἐφυλάσσετο παρὰ τῶν ἀγρύπνων συγγενῶν τῆς, καὶ ὅλος ὁ χρόνος αὐτῆς, εἴτε ἀναγινωσκούσης, εἴτε ἐραζομένης, εἴτε ἀναπαυομένης διήρχετο ἐνώπιον αὐτῶν. Ὑπηρετᾶται καὶ παῖδες ἀπεμυκρύνοντο ἐπ' αὐτῆς, πᾶσα παιδικὴ ἐλαφρότης ἢ συνήθεια μετὰ προσοχῆς καὶ ἀμέσως ἀπεκρούετο, καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς πάντοτε συνδιελέγοντο μετ' αὐτῆς μετὰ σοβαρότητος καὶ φρονήσεως. Ὑπὸ τοιούτων περιστοιχουμένη περιστάσεων, αἱ ἔξεις καὶ ἀσχολίαι αὐτῆς ἦσαν ἀσυνήθεις εἰς τὴν ηλικίαν τῆς, καὶ ἡ διάνοια αὐτῆς ἤρχιζε ν' ἀναπτύσσεται ἐν ηλικίᾳ ἐν ἣ πολλοὶ παῖδες ἀπολαύουσι τῶν ἀθῶων καὶ ἀπλῶν διασκεδάσεων εὐτυχούς καὶ ἀσκέπτου βίου. Τὴν περίοδον ταύτην τῆς ὑπάρξεως οὐδέποτε αὕτη ἐγνώρισε.

Ὅταν ἡ Ἑμμα συνεπλήρωσε τὸ τέταρτον ἔτος, ὁ Ἐλιέζερ ἐδῶρσεν αὐτῇ μίαν παλαιὰν Γραφὴν εἰς τὸ ἀγγλικόν. Ὁ τρόπος καὶ ἡ ὁμιλία αὐτοῦ ὅταν ἔθεσε τὸ πρῶτον τοῦτο μέρος τοῦ πολυτίμου κειμηλίου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἦσαν ἐξόχως ἐπιβλητικὰ καὶ σοβαρά. «Δίδω σοι, εἶπεν οὗτος, φιλτάτη μου Ἑμμα βιβλίον, οὗ ἡ ἀξία εἶναι ἀνεκτίμητος. Πρέπει νὰ τὸ μελετᾷς καθ' ἑκάστην μετὰ βαθείας προσοχῆς, διότι τὸ ἱερὸν αὐτοῦ περιεχόμενον εἶναι λίαν σπουδαῖον ὥς περιέχον τὸν ἱερὸν ἐκείνων νόμον, εἰς τὴν ἀπαρέγκλιτον ὑπακοὴν τοῦ ὁποῦ κατὰ πάσας τὰς ἀπαιτήσεις αὐτοῦ, δύναται μόνον νὰ ἀσφαλισθῇ ἡ αἰωνία σου εὐδαιμονία. Γινώσκω ὅτι τινὲς τῆς οἰκογενείας ἡμῶν σὲ νομίζουσι παραπολὺ νέαν νὰ σοι ἐμπιστευθῇ τις τὸ κειμήλιον ταῦτο, ἀλλ' ἐγὼ διέπλασα τὸν νοῦν σου, προσέθηκεν ὑπερηφάνως, «καὶ γινώσκω κάλλιστα τὰς δυνάμεις σου, ἔχω δὲ τὴν ὑπερηφάνειαν νὰ εἶπω ὅτι ἡ γηραιά μου ηλικία δὲν στερεῖται γνώσεως τινος τὴν ὁποῖαν νὰ μὴ ἔχω τὴν δυνάμιν νὰ μεταδώσω». Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ λόγοι τοῦ Ἐλιέζερ Αἰσσαι δίδοντος τὸ ἱερὸν βιβλίον εἰς τὴν ἐγγονὴν του, ἐναντίον τῆς γνώμης τῆς μητρὸς τῆς, πρὸς ἣν ὑπέδειξε τὸν σκοπὸν του κατὰ τὴν ἐτήσιαν αὐτῆς ἐπισκεψίν.

Οἱ λόγοι τοῦ Ἐλιέζερ ἐποίησαν ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν ἐπὶ τῆς διανοίας τῆς Ἑmmas, ἀνέγνωσε τὴν βίβλον

τῆς μετὰ ζωηρᾶς προσοχῆς, καὶ ταχέως ἐγκατέλειψε πᾶσαν ἄλλην ἐνασχόλησιν, καὶ παρήτησε πᾶν εἶδος ἀναψυχῆς, καίτοι περιορισμένον, ὅπως κατὰδρόσῃ τὸ πολυτίμον περιεχόμενον τοῦ ἐμπνευσμένου βιβλίου. Ὁ Ἐλιέζερ εἶδε μετ' ἐκανοποιήσεως τὴν σύντονον μελέτην τῆς εὐνοουμένης του καὶ θερμῶς ἐνεθάρρυνε τὴν ταχείαν αὐτῆς πρόοδον ὅταν εἶδε ταύτην ἀποστηθίζουσαν ὀλόκληρα κεφάλαια, ὀλίγον προδέλπων τὸ ἀποτέλεσμα, καὶ ὅλως ἀγνοῶν ὅτι ἐχορσίμωσεν ὡς ὄργανον εἰς τὰς χεῖρας Ἐκείνου ὅστις δύναται νὰ τρέψῃ καὶ τὰ ἐλάχιστα καὶ μᾶλλον ἀσήμεντα πρὸς ἐξυπνέτησιν τοῦ ἰδίου σκοποῦ.

Εἰς τὴν Ἑμμαν ἐπιτρέπετο νῦν νὰ πηδῇ κατὰ τὰς ἐσπερινὰς συναθροίσεις, καθ' ἃς ἀπέκτισε τὴν ἑξὶν σιωπηρᾶς προσοχῆς εἰς ὅ,τι συνέβαινε περὶ αὐτὴν τοῦτο δὲ ὑπῆρξε λίαν χρήσιμον μετέπειτα. Καθημένη ἐπὶ χαμηλοῦ βάθρου, μετὰ τὴν Γραφὴν ἐπὶ τῶν γονάτων, ἐπρόσεχεν εἰς τὰ διάφορα κείμενα τὰ μνημονεύμενα καὶ ἐνίοτε ἐξηγούμενα ὑπὸ τῶν ραββίνων ἐν ταῖς συζητήσεσιν αὐτῶν, καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν σημείωσιν τῶν διαφόρων τούτων χωρίων ἐντὸς τοῦ νεοαποκτηθέντος θησαυροῦ πρὸς μεγίστην τέρψιν τοῦ πάππου αὐτῆς καὶ τῶν σοφῶν αὐτοῦ συναδέλφων. Ὁ Σολομών Αἰσσαι παρίστατο νῦν συνεχέστερον κατὰ τὰς συνεδριάσεις ταύτας, ἀλλὰ σπανίως ἦτο πλεῖστον ἢ ἀκροατὴς, ἦτο δὲ φανερόν ὅτι ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἦτο ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐμφανισέως του ἐν μέσῳ κύκλου τοιοῦτου ἀτομικιδάστου πρὸς τὸν εὐρὺν αὐτοῦ νοῦν.

Ἔτερον ἔτος παρήλθε καὶ εὗρε τὴν Ἑμμαν ἐτι ἀσχολουμένην εἰς τὴν βίβλον αὐτῆς, ἥτις ἤρξατο νὰ παράγῃ ἀποτέλεσμα ἐπὶ τῆς διανοίας αὐτῆς ὅλως ἀκατανόητον εἰς τοὺς περὶ αὐτὴν. Βαθεῖα αἰσθήσις ἐσωτερικῆς ταπεινώσεως ἐνετύπωσε τὴν καρδίαν τῆς, καὶ ἐπέχυσεν εἰς τὸ μέχρι τοῦδε ἡσυχον πνεῦμα τῆς λύπης· καίτοι δὲ ἀπηλλαγμένη ἐξωτερικῶν πράξεων ἁμαρτίας, ἡ πεποίθησις ὅτι ἦτο παραβάτις ἦτο τοσοῦτον ἰσχυρά ὥστε ἐφοβέτο νὰ μὴ μόνη οὐδὲ μίαν στιγμὴν, καὶ σταθερῶς παρεκάλει τοὺς φίλους τῆς νὰ τῇ εἰπῶσι τί πρέπει νὰ πράξῃ ἵνα σωθῇ. Ὁ πάππος τῆς, ἐντρομος τὴν ἐστέρησε τῆς Γραφῆς, καὶ ἐζήτησε νὰ διασκεδάσῃ τὸν νοῦν τῆς, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι αὐτοῦ δὲν ἦσαν ἐπιτυχεῖς· ἡ στενοχωρία ἣν ἡ ἀποστέρησις τοῦ ἱεροῦ βιβλίου ἐπροξένησεν εἰς αὐτήν, παρεκίνησεν αὐτὴν ταχέως νὰ τὸ ἐπαναδῶσῃ, καὶ τὸ πρῶτον μάθημα ὑποκρίσεως παρὰ τῆς Ἑmmas ἦτο νὰ φανῇ εὐθυμότερα καὶ νὰ κρύψῃ τὴν ἀνησυχίαν τῆς, ὅπως κρατήσῃ τὸ πολυτίμον κειμήλιον, καίτοι ἡ ἀνάγνωσις αὐτοῦ προφανῶς νύξανε τὸν τρόμον τῆς. Βεβαίως τὰ αἰσθήματα ταῦτα, ἐνεργούντα τοσοῦτον ἰσχυρῶς ἐπὶ τοσοῦτον νεαρᾶς διανοίας, ἦσαν αἱ ἐπενέργειαι τοῦ Αἰωνίου Πνεύματος· καίτοι, ὡς τὸ νήπιον Σαμουὴλ, ἡ Ἑμμα δὲν τὸ ἠνέσι οὐδὲ ἐγίνωσκε τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου.

Περὶ τὸν χρόνον τοῦτον ἡ Ἰουλίᾳ Αἰσσαι ἐγένετο

ἡ σύζυγος, ἐξόχου καὶ πλουσίου Ἰουδαίου· ἡ καρδία τῆς ἀπεστρέφεται τὸ συνοικέσιον τοῦτο, ἀλλ' ἀδυνατοῦσα νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν αὐθαίρετον τοῦ πατρὸς αὐτῆς διάθεσιν, ὑπέκυψεν εἰς τὴν παρακλήσιν του, ἢ μάλλον προσαγὴν του, καὶ μετ' αὐτὸν πολὺ ἀνυπόθετος τὸν σύζυγον αὐτῆς εἰς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ ἐν Δεβονσάιρ, στίλβουσα ἐκ νυμφικῆς λάμπσεως, ἀλλὰ μετὰ καρδίαν πιεζομένην ἐκ προσδοκιῶν τὰς ὁποίας ὀλίγοι παρελθόντες μῆνες ἐπεκύρωσαν.

Συνδυασμὸς περιστάσεων, καθ' ἑαυτὰς ἐξόχως ἀπλῶν, ἀλλ' ἐν ταῖς συνεπειαῖς αὐτῶν λίαν σπουδαίων, ἐβλήθη νῦν εἰς τὰς χεῖρας τῆς Ἑμμᾶς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς ἐν ᾧ κηρύσσεται τὸ ὄνομα ὑπερ εἶναι ὑπεράνω παντὸς ὀνόματος· ἡ ἀποκάλυψις δὲ αὕτη προώριστο νὰ λάβῃ χώραν ὑπὸ τὴν στέγην ἐκείνου ὅστις ἦτο τόσο ἐχθρὸς τοῦ Σωτῆρος ὅσον ἕκαστος ἐκ τῶν κραυγασάντων, Σταύρωσον αὐτόν.

Ἐπιθέσει, σπουδαία ἠνάγκασε τὸν Ἐλιέζερ Λίσσαυ νὰ μεταβῇ εἰς Παρίσιον, ἔνθα διέμεινε μῆνας τινάς, καὶ οὐδὲ κἂν εἶχε φθάσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, ὅτε σοβαρὰ ἀδιαθεσίᾳ περιώρισε τὴν σύζυγον αὐτοῦ εἰς τὰ δωμάτιά της, οὐδὲ ἠδυνήθη νὰ τὰ ἐγκαταλείψῃ εἰμὴ μετὰ τινα χρόνον ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς του. Ἡ Δεῖλα ἐγκατέλειψε τὴν μόνωσιν αὐτῆς ὅπως ἐπαρτυρή τὴν κλίνην τῆς θυγατρὸς της, τῆς ὁποίας ἡ ἀδιαθεσία, καὶ τοι διαρκῆς, δὲν ἐθεωρήθη καὶ ἐπικίνδυνος. Αἱ μάμαι αὐτῆς δὲν ἐνόμιζον πρέπον νὰ κρατῶσι σταθερῶς τὴν Ἑμμαν ἐν τῷ δωματίῳ τῆς ληθεύουσας, πρὸ πάντων ἕνεκα τοῦ λόγου τῆς μελαγχολίας αὐτῆς· αὗται ἐπομένως, ὅπως διασκεδάσῃ τὸν νοῦν τῆς ἐπέτρεψαν αὐτῇ νὰ μεταχειρισθῇ τὸν καιρὸν τῆς ὥς ἡρεσεν αὐτῇ Αἰ στιγμήαι αὗται τῆς ἀπεριορίστου ἐλευθερίας, τὰς πρώτας ἃς ποτὲ ἐδοκίμασε, θὰ ἦσαν ἀληθῶς θιλακτοὶ εἰς τὴν μὴ συνοδεύοντο ὑπὸ τοῦ τρόμου ὅστις κατελάμβανε αὐτὴν ὅτε ἀφίνετο μόνη, καὶ τῆς ἰδέας ἥτις σταθερῶς ἐβασάνιζε τὴν φαντασίαν της, ὅτι ἕνεκα τῶν ἁμαρτιῶν τῆς ὀχθρῆς τῶν ψυχῶν ἐκαρδοκεῖ νὰ τὴν καταστρέψῃ. Κρύπτουσα ὅμως τὰ αἰσθήματα αὐτῆς, διήρесе τὸν καιρὸν μετὰ τοῦ κήπου καὶ τῆς εὐρείας βιβλιοθήκης τοῦ πάππου της, ἔνθα ἐπροσπάθει νὰ διασκεδάσῃ τοὺς λυπηροὺς αὐτῆς λογισμοὺς ἐξετάζουσα τὰς εἰκόνας τῶν τοῦ τινος περιηγήσεων τὸν ὅποιον ἐδυνήθη νὰ φθάσῃ.

Οὕτως ἐνησχολεῖτο πρῶταν τινα, ὅτε ἀναβάσα δύο βαθμίδας νὰ φθάσῃ ἀσυνήθως μέγα βιβλίον περιηγήσεων, διέκρινε κεκρυμμένον ὀπίσθεν αὐτοῦ μικρὸν βιβλίον, τὸ δέσιμον καὶ χρώσωμα τοῦ ὁποίου ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν αὐτῆς, ἕνεκα τῆς στενῆς ὁμοιότητος πρὸς τὴν πολυτίμον αὐτῆς Γραφὴν. Ἐγκαταλείπουσα τὸ βιβλίον τὸ ὅποιον ἐζήτησεν ἕνεκα τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ εἰκονογραφιῶν, ἐκάθισε νὰ ἐρευνήσῃ τὸ νέον αὐτῆς ἀπόκρημα, καὶ ταχέως εἶδε ὅτι δὲν ἦτο Γραφή, ἀλλὰ σύγγραμμα ὅλως ξένον πρὸς αὐτήν. Ἐξοικειωθείσα καὶ ἀγαπῶσα τὴν γλῶσσαν τῆς Γραφῆς πολὺ νύχρηστίστη νὰ εὗρῃ βιβλίον γεγραμμένον μετὰ

ὑφους ἐκεῖνο, καὶ ταχέως ἔλαβε μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. Ὁ χρόνος αὐτῆς δὲν διηρεῖτο πλέον, πᾶσα στιγμή ἀναπαύσεως ἀφιερώθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νέου τούτου προσφίλου βιβλίου, καὶ ἀδιακόπως ἀνεκίνησεν εἰς τὸν νοῦν αὐτῆς ὅτι ἀνέγνωσε, καίτοι εἰς συγκεχυμένον τρόπον· διότι ἠνόησε λίαν σκοτεινῶς πολλὰ πράγματα ἐκεῖ γεγραμμένα, καὶ πολλάκις ἐξεπλήττοτο πῶς ὁ πάππος της οὐδέποτε ἐλάλησε περὶ τούτων εἰς αὐτήν. Ἐξηκολούθησε ὅμως νὰ σπουδάσῃ τὸ βιβλίον τοῦτο μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου μεθ' οὗ ἀνεγίνωσκε καὶ τὴν γραφὴν αὐτῆς, καὶ ἀνεπαίσθητος ἀπόλασε, καθόσον προέβαινε, τὸν τρόπον ὅστις ἐπὶ τοσοῦτον ἀνησύχησε τὸν νοῦν αὐτῆς. Ἐπίσης ἀξιωμακνεύοντες εἶναι γεγονόν, ὅτι ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἀνεξάλειπτον ἐντύπωσιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς τῆς Ναζαρέτ περὶ οὗ ἀνέγνωσεν ἦτον ὁ Μεσσίας τοῦ ὁποίου τὴν ἔλευσιν ἐδιδάχθη πάντοτε νὰ προσδοκᾷ, καὶ καθημέραν νὰ προσεύχεται δι' αὐτήν.

Ἡ σιωπὴ ἦν σταθερῶς ἐτήρει ἐν τῷ δωματίῳ τῆς μάμης της, ἡ νόσος αὐτῆς, καὶ ἡ ἀδυναμία της νὰ λαλῇ πλεονέκτον τῶν ὀλίγων λεπτῶν συγχρόνως, τοῦτο δὲ οὐχὶ συχνὰ, ἐμπόδιον αὐτῇ νὰ μάθῃ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνεστῶσης μελέτης τῆς Ἑμμᾶς· διότι αὕτη μὴ γινώσκουσα ὅτι πράττει κακῶς καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐρωτήσῃ πολλὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ τῆς Ναζαρέτ, δὲν ἐσκέπτετο νὰ ἀποκρύψῃ οὐδὲ εἶχε ἰδεάν τινα τῶν συνεπειῶν αἰτίνες ἧλεον ἐπακολούθησι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν βιβλίου τοῦ ὁποίου ὁσμέραι κατέστη προσφιλέστερον εἰς αὐτήν, ἀναμφιδόλως ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν καίτοι μυστικὴν καὶ ἀφανὴ διδασκαλίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ἐπὶ τέλους δ' Ἐλιέζερ Λίσσαυ ἐπανῆλθεν οἶκοι, καὶ μετὰ τινα χρόνον, ἡ ἀνάρρωσις τῆς συζύγου του ἀπεκατέστη τὴν οἰκογένειαν εἰς τὴν συνήθη τάξιν. Τότε ἡ νεωστὶ ἀποκτηθεῖσα γυνὴ τῆς Ἑμμᾶς ἀνεκοινώθη εἰς τὸν ὡσεὶ ἀπολιθωθέντα πάππον της. Οὗτος, ὡς συνήθως παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις κατὰ τὴν προσευχὴν τῶν δεκαοκτὼ εὐλογιῶν—αἰτίνες ἐπαναλαμβάνονται κατὰ τὴν πρωίαν, μεσημέριαν, καὶ τὸ ἑσπέρας—προσπύχτο διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσία, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Ἑμμᾶς μέχρι τοῦδε πάντοτε διαρκούσης τῆς προσευχῆς ταύτης, ἥτις θεωρεῖται τοσοῦτον ἐπίσημος, ἐτήρει σιωπὴν μετὰ σεβασμοῦ ἀλλὰ νῦν σχεδὸν χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ καὶ βεβαίως ἀκουσίως ἐξεφώνησε. «Ὁ Μεσσίας ἦλθεν!» Ὁ πάππος της ἐξηκολούθησε τὴν προσευχὴν, χωρὶς νὰ φανῇ ὅτι ἐννόησε τὴν ἀσυνήθη διακοπὴν· ἀλλ' ὅταν ἐτελείωσε τὴν προσευχὴν του, ἐξήτασε νὰ μάθῃ ἐκ τῆς Ἑμμᾶς τὴν σημασίαν τῶν λόγων της.

Ἐπερυχαριστήθη διότι ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ λαλήσῃ περὶ ἀντικειμένου ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῆς, ἡ Ἑμμα ἐβόησε πρὸς τὴν βιβλιοθήκην, καὶ ἐβλήθη τὴν Γραφὴν εἰς τὰς χεῖρας του. Ὅποια στιγμή θλίψεως ἦτον αὕτη διὰ τὸν δεισιδαίμονα Ἐλιέζερ, ὁποῖα ἀνατροπὴ τῶν σχεδίων, ἐλπίδων καὶ

συστημάτων του! Ἀλλ' ὁμως συνέστειλεν ἑαυτὸν ἱκανῶς ὥστε νὰ κρύψῃ ἐκ τῆς ἐγγονῆς του τὸν κλονισμόν τὸν ὁποῖον τοσοῦτον ἀθῶως τῷ ἔδωκε· καὶ ἀπλῶς εἶπὼν ὅτι δὲν ἦτο κατάλληλον βιβλίον πρὸς χρῆσιν αὐτῆς, καὶ ὅτι δὲν πρέπει ποτε πλέον νὰ ἐκφέρει τὸ ὄνομα τοῦ Μεσσία ἐκείνου, ὅστις ἦτο μάγος

χὼν ἀποφασίσει τί ἔπρεπε νὰ γίνη, ὥστε μετὰ τινῶν ὠρῶν ἄκαρπον σκέψιν, ἡ Λεῖλα ἐπρότεινεν οἰκογενιακὸν συμβούλιον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ ὁ Ἐλιέζερ ἐκάλεσε εἰς αὐτὸ τοὺς γονεῖς τῆς Ἑμμάς. Ὁ Ῥαββῖνος Κόλμαρ, λίαν εὐσεβὴς καὶ δεισιδαίμων Ἰουδαῖος, ὅστις κατόκει μετ' αὐτῶν ὡς διδάσκαλος

Ἰσπανοί.

καὶ πλάγες, τὴν ἀπεμάκρυνε, καὶ ἐζήτησε τὴν σύζυγον καὶ μητέρα τῆς, νὰ ἀνακρίνωσιν αὐταῖς τί συνέβη καὶ νὰ συμβουλευθῇ μετ' αὐτῶν πῶς ν' ἀντικρούσῃ τὸ ἀπρόοπτον καὶ λυπηρὸν τοῦτο συμβάν. Αὐταὶ συνεμερίσθησαν τὴν λύπην αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδόλως εἰ-

τῶν τέκνων τῶν, προσεκλήθη νὰ τοὺς συνοδεύσῃ καὶ ὁ Ἐλιέζερ ἐζήτησε τὴν παρουσίαν τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτοῦ φίλου καὶ συνεταίρου, Ῥαββίνου Ἰωνάθαν, ἐκ Πόλεν, ἀνδρὸς ἐξόχου παιδείας, ἰδιαζούσης εὐσεβείας καὶ βαθεῖαν μαγικὴν ἐμπειρίαν κεκτημένου. Ἀργά

τὸ ἐσπέρας ὤρισθη ὁ χρόνος τῆς συνελεύσεως, ὅπως ἡ Ἑμμε μὴ μάθῃ τί συνέβαινε· κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην ἀπεσύρθη αὕτη κατὰ τὴν συνήθη ὥραν ὅλως ἀγνοῦσα τὴν συνέλεξιν ἐν ᾗ τόσον σπουδαῖον εἶχε μέρος. Ἡ οἰκογένεια καὶ οἱ φίλοι αὐτῆς συνήλθον

ΙΣΠΑΝΙΑ

Χώρα τῆς ὠραιότητος καὶ τῆς ἀθλιότητος. Χώρα ἐξευγενίσασα τὴν δύσιν καὶ καταπεσοῦσα εἰς βαρβαρότητα· χώρα τέλος τῶν περισσotέρων ἀλλὰ καὶ ἀφανεστέρων μαρτύρων.

Ἄετός.

μίαν ὥραν πρὸ τοῦ μεσονυκτίου, καὶ ἔμειναν μέχρι πρωῒς, τοσοῦτον ἀντίθετοι ἦσαν αἱ γνώμαι αὐτῶν.

(ἀκολουθεῖ)

Καὶ πόσα δὲν ἔχει τις νὰ γράψῃ ἐπ' αὐτῆς. Ἐὰν περιγράψῃ τὰς διαφορὰς ὠραιότητάς της θέλει τόσους τόμους, ὅσας ἐπαρχίας περιλαμβάνει αὕτη. Ἐὰν γράψῃ ἐπὶ τῶν ἱερῶν δικαστηρίων θέλει τόσους ἄλλους ὅσους οἱ ἱεροζετασταὶ της, καὶ ὑπῆρξαν πολλοί.